
INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR DIN ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTĂ PEDAGOGICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ

CUPRINSUL:

1. Convocarea și ordinea de zi a congresului
16—17 August 1936.
2. Raportul comitetului.
3. a) Raportul casierului;
b) Borderoul cotizațiilor;
c) Situația casei;
d) Contul Profit și Pierdere;
e) Bilanț.
4. Raportul Eforiei Căminului Fetelor de Invățători.
5. Căminul Fetelor de Invățători.
6. Anunț.
7. Situația materială a învățătorului.

Redacția : Cluj, Casa Invățătorilor.

Administrația : Cluj, Piața Ștefan cel Mare Nr. 21 (Casa Invățătorilor)

CLUJ

„Tipografia Națională” Societate Anonimă, Str. Regina Maria Nr. 36

1 9 3 6

INVĂȚĂTORUL

ORGANUL ASOCIAȚIEI INVĂȚĂTORILOR ROMĂNI DIN ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTA PEDAGOGICĂ SOCIALĂ

ASOCIAȚIA REGIONALĂ A INVĂȚĂTORILOR DIN
ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ.

Cluj, 12 Iulie 1936.

Convocare

În conformitate cu prevederile statutare, și în baza hotărârii Comitetului din 5 Iulie 1936, se convoacă Adunare Generală ordinară a Asociației Regionale a Învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș, în zilele de Duminică 16 și Luni 17 August 1936, în orașul Târgul Mureș, cu următorul program și ordine de zi:

DUMINECĂ 16 AUGUST:

Ora 10 a. m.: Părăstas pentru membrii decedați ai Asociației Regionale a Învățătorilor din Ardeal, în Catedrala ortodoxă din Tg. Mureș.

Ora 11 a. m.: Ședința festivă de deschidere a congresului, cu participarea tuturor capilor de autorități din Tg. Mureș, în sala Cinematografului din Palatul Cultural din Tg. Mureș.

Ora 1—3 p. m.: Masă comună în restaurantul ce va fi anunțat la timp.

ȘEDINȚA CONGRESULUI.

Ora 4—7 p. m.: Desbaterea publică a rapoartelor următoare, în sala festivă a Primăriei:

a) Rolul civic al învățătorului, raportor N. Cristea, Arad.
b) Salarizarea corpului didactic primar, raportor Marcu Valeriu, Tg. Mureș.

c) Întreținerea materială a școlii primare, raportor C. Tomozeiu, Ciuc.

d) Raportul dintre Asociația generală a Învățătorilor și celelalte asociații de funcționari publici, raportor Petre Olariu, Sibiu.

e) Expunerea asupra problemei acordării gradației militare și socotirii la pensie a anilor efectivi serviți în învățământ, raportor I. N. Ciolan.

f) Propuneri și comunicări.

Ora 8—9 seara: Cina.

Ora 9¹/₂ seara: Concertul corului învățătorilor din județul Mureș, în localul ce se va anunța la timp.

LUNI, 17 AUGUST:

Ședința adunării generale ordinare a Asociației Regionale a Învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș, în sala festivă a Primăriei din Tg. Mureș.

Ora 9 dim.: a) Cuvânt de deschidere, rostit de președinte.

b) Raportul general al Comitetului.

c) Raportul casierului.

d) Raportul Eforiei Căminului Fetelor de Învățători.

e) Raportul comisiei de cenzori.

f) Bugetul pe 1936—1937.

g) Problema descentralizării și reorganizării Casei de Credit a Corpului didactic spre a satisface nevoile tuturor decopotrivă.

h) Alegerea întregului comitet pe timp de 3 ani.

i) Alegerea comisiei de cenzori.

j) Închiderea adunării generale.

Ora 4 p. m.: Constituirea Federației Băncilor Învățătoresci din Ardeal.

Domnii Președinți ai Secțiilor județene, sunt rugați a face cunoscut printr-o circulară tuturor colegilor, programul congresului și al Adunării generale mai sus arătat, invitând să participe la această manifestare cât mai mulți colegi.

La congres pot participa toți colegii, care doresc să ia parte, având drept să ia cuvântul asupra chestiunilor puse în discuție.

La adunarea generală nu pot participa decât delegații statutare, adică cei delegați de asociațiile județene în proporție de 1 pentru fiecare sută de învățători.

Spre bună ordine Domnii președinți ai secțiilor județene vor înainta până cel mai târziu la 1 August a. c., tabloul cu numele delegaților aleși pentru adunarea generală.

Conform prevederilor statutare, numai acele asociații au drept de vot, care sunt la curent cu plata cotizațiilor către Asociația Regională.

În consecință, Vă rugăm, a trimite de urgență sumele ce datorati Asociației Regionale, așa după cum se specifică în sfăturata adresă a D-lui casier al Regionalei.

Având în vedere faptul, că Asociația noastră trebuie să se manifeste și cu această ocaziune cu toată demnitatea, Vă rugăm, să stăruiti ca să vină câți mai mulți colegi la Tg. Mureș, unde credem că vom avea în mijlocul nostru și pe Domnul Ministru al Instrucțiunii, Dr. C. Anghelescu, în afară de Dl. Președinte al Asociației generale, D. V. Toni.

Intrucât cu ocaziunea ținerii adunării generale, va avea loc și *Constituirea Federalei Băncilor Învățătoresți*, Vă rugăm, în caz că aveți bancă populară învățătorească în județul Dvs., să comunicați acest fapt D-lor conducători ai acestei instituții, cărora le vom trimite o convocare specială.

Președinte:

I. N. CIOLAN.

p. Secretar:

I. PESCIARIU.

Raportul general

al Comitetului Central al Asociației Regionale a Învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș pe anul 1935—36.

On. Adunare Generală,

Intrând în al 17-lea an al existenței sale, As. Reg. a Inv. din Ardeal, Crișana și Maramureș, își ține anul acesta Adunarea sa Generală în frumosul oraș Tg. Mureș.

În conformitate cu prevederile statutare, avem cinstea de a Vă prezenta următorul raport al activității comitetului nostru pe anul 1935—1936.

În cursul acestui an comitetul As. noastre a ținut 3 ședințe în care a debătut problemele și chestiunile curente, dându-le soluționarea cuvenită.

Integrată complet în Asociația Generală, Asociația noastră, prin delegații ei în Comitetul Central a participat neînterupt la desfășurarea activității Asociației Generale pe toate țărmurile, contribuind astfel la toate izbânzile acesteia pentru o mai bună soartă a învățătorimii române.

Nu vom mai vorbi aci, nici de luptele încununete de succes pentru respectarea drepturilor legale ale corpului didactic primar, prin plata salariilor cuvenite și a sporurilor

dela definitiv și înaintare, precum și a gradațiilor, nici de luptă dusă pentru numirea celor 12.000 de învățători fără posturi, lăsați pradă curentelor anarhice și nici de atâtea alte probleme referitoare la școală și învățător, soluționate favorabil prin lupta dusă de Asociația Generală și îndeajuns de cunoscute de toți colegii.

Toate acestea sunt realizate prin solidaritatea perfectă de care învățătorimea, spre cinstea ei și a conducătorilor ei, a dat dovadă.

Asociația noastră a avut în toate ocaziunile, sprijinul neprecupețit și sincer al celui mai bun prieten al școlii și al învățătorilor, al D-ului Dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii Publice.

Dacă în ultimii ani, în luptele noastre de revendicări de drepturi legale, călcate în picioare de guvernanții de ieri, învățătorimea n'ar fi avut mâna tare și demnă, a aceluia, care și-a identificat viața sa cu aceea a școlii poporului și a învățătorului, multe din aceste revendicări ar fi figurat și azi în programele congreselor noastre.

Cu drept cuvânt, putem spune, că întreaga învățătorime, fără nici o deosebire, este adânc recunoscătoare și cu întreaga sa iubire față de vajnicul ei apărător și îndrumător Dl. Ministru Dr. C. Angelescu.

Față de întreaga și nemăsurata dragoste ce-o poartă școlii și învățătorului, și cu această ocaziune se cade să-i aducem prinosul recunoștinței noastre devotate și să-i urăm sănătate și viață îndelungată spre binele și propășirea țării noastre.

Un fapt nou, de cea mai mare importanță în desfășurarea vieții noastre dascălești, care va rămâne unic în analele Asociației Generale, este grandioasa manifestare a învățătorimii române din ziua de 8 Iunie 1936, față de Voevodul Culturii Românești, Gloriosul nostru Rege Carol al II-lea.

Știa învățătorimea română, că M. S. Regele Carol al II-lea îi este un mare protector.

Știa învățătorimea română, că în ceasurile grele ale luptelor ei pentru legalitate și dreptate, cuvântul M. S. Regelui Carol al II-lea era hotărâtor.

Toate acestea le știa învățătorimea română dela vrednicul ei Președinte, D. V. Toni, care în grele răsăpântii sollicita sprijinul hotărâtor al M. S. Regelui.

În ziua de 8 Iunie, zăgăzurile cari țineau manifestarea dragostei Regești față de dascălii neamului închisă, s'au deschis și sufletul Regelui s'a revărsat cu îmbelșugare peste inimile calde, entuziasmăte și sincer devotate ale învățătorimii române.

Ce imn mai sublim, ce atașament mai cald al Suveranului nostru față de învățători și de frumoasa, dar greaua lor chemare, s'a auzit vreodată mai convingător și mai sincer, decât acela exprimat prin cuvintele regale:

„Dacă soarta nu m'ar fi pus în locul în care mă aflu, m'ași fi făcut învățător“.

Este supremul omagiu, adus de Suveranul nostru țigmei dăcălești a neamului.

Acest omagiu și marea cinste ce ne-a făcut M. S. Regele, prin coborârea în mijlocul nostru și prin desvălirea sinceră a sufletului Său, ne este în acelaș timp îndemnul cel mai puternic la munca neîncetată și neprecupețită pentru ridicarea poporului în slujba căruia trebuie să închinăm toată activitatea noastră de fiecare zi.

Ca întotdeauna, învățătorimea română va ști să-și îndeplinească așa cum se cuvine datoria.

Azi, cu atât mai mult, ea va căuta să fie la înălțimea chemării sale, cu cât stindardul culturii române și destinele neamului întreg sunt cu atâta vrednicie purtate de Marele nostru Rege Carol al II-lea.

Ca omagiu și ca recunoștință, respect și devotament aducem noi, învățătorii, la picioarele Tronului, sufletul nostru plin de iubirea de neamuri față de care ne legăm să ne facem datoria în cea mai deplină conștiință.

Ridicând neamul, ridicăm Țara și pe Regele ei.

Munca desinteresată pentru luminarea satelor și educarea generațiilor ce se ridică, să fie tămăia binecuvântată a jertfei noastre.

Din tot sufletul și din tot cugetul să zicem: „Trăiască Regele“.

Succesul acestei grandioase manifestări se datorește în cea mai mare parte vrednicului Președinte al Asociației Generale, D. V. Ţoni.

Asociația Regională și secțiile județene au contribuit prin participarea în număr mare de membrii la deplina reușită a acestei înălțătoare sărbători.

Am oprit atențiunea Dv., D-lor delegați, asupra acestor evenimente, fiindcă ele merită toată atențiunea noastră.

Trecând acum la activitatea propriu zisă a Comitetului Asociației noastre pe anul 1935—1936, ținem să relevăm dela început un fapt:

Împrejurările au făcut ca în ultimii ani să se producă, mai ales din cauza crizei economice, unele perturbări în desfășurarea vieții interne a Asociației noastre, fapt care a reținut mult timp activitatea Comitetului la rezolvarea problemelor puse de aceste împrejurări.

O redresare din punct de vedere material, a Asociației noastre era necesară.

1. În această direcțiune, Comitetul a desfășurat o activitate, care se soldează, ca lichidare a o mulțime de conturi, cari deși figurau în bilanțul nostru, erau irealizabile.

Bilanțul prezentat de Dl. Casier, azi, redă situația reală a averii Asociației noastre.

2. Prin măsura salutară a Guvernului de a se restitui sub formă de rentă amortizabilă și purtătoare de dobânzi a fondurilor culturale, Asociația noastră va intra în posesia întregii sale averi depusă la Banca Învățătorilor din Cluj.

Președintele nostru, Dl. I. N. Ciolan, va veghea ca în scurt timp să fim în posesia acelor rente.

3. O altă chestiune de ordin intern a fost și aceea a realizării unui buget anual cu excedente. Începând din anul trecut, Asociația noastră Regională din veniturile ei provenite din cotizațiile secțiilor județene, își acoperă cheltuelile ordinare, realizând și excedente însemnate. Acest fapt se datorește economiilor ce se fac la capitlul cheltuelilor.

4. Un fapt îmbucurător este și acela, că secțiile județene în genere își îndeplinesc îndatoririle față de Asociația Regională, trimițând datele cerute și cotizațiile datorate. Aceasta se datorește măsurilor chibzuite luate de Comitet pentru lichidarea trecutului și pentru normalizarea încasărilor curente.

5. Un deplin succes a înregistrat Comitetul Asociației Regionale, după o muncă destul de intensă și grea, în aducerea la îndeplinire a hotărârii ad-generale, prin înlocuirea D-lui I. Boariu, fostul director al Căminului Fetelor din Învățătoare, și prin numirea ca directoare a D-nei Paraschiva Sopa. În primul rând Comitetul a numit o Eforie nouă, în frunte cu D-na Bogdan-Duică și ajutată de colegi cu multă însuflețire pentru mai binele acestei instituții.

S'a reparat localul, s'au reparat mobilele și s'a gospodărit rațional.

Din raportul Eforiei și al D-nei Directoare se poate constata, că această instituțiune reorganizată și administrată cu mult suflet, a dat rezultate uimitoare.

De unde, în anii din urmă, aveam deficite și restanțe de încasat, anul acesta avem un frumos excedent și nici un leu restanță.

Trecutul a fost deasemenea lichidat fără nici un risc pentru Asociația Regională.

Au fost achitat toate datoriile vechi și s'au încasat și din restanțe sume importante.

Prin munca sa și prin tactul său, Comitetul a soluționat

această problemă în modul cel mai potrivit, fără riscuri și fără alte complicații.

Această instituție, așezată acum pe temelii serioase, își va duce existența astfel încât pe de o parte va corespunde în totul scopului său, iar pe de alta va putea trăi și se va putea dezvolta prin propriile sale forțe.

Se cade a aduce aci mulțumiri atât Eforiei, care s'a ocupat serios de cursul divers al Căminului, cât și D-nei Directoare Paraschiva Sopa, pentru pricepera și devotamentul cu care conduce instituția ce i s'a încredințat.

6. Prin indemnul repetat în adunările noastre generale din ultimii doi ani, prin îndrumările date și prin înțelegerea clară a secțiilor noastre, un deziderat exprimat de noi la Turda, în acești doi ani din urmă au luat ființă în 10 județe băncile populare învățărești, astfel că azi avem aproape în fiecare județ o bancă populară învățărească. Astfel azi avem 18 bănci înv. în Ardeal.

Iar ca urmare a hotărârii noastre din anul trecut, în anul acesta, la Tg. Mureș, va lua ființă și Federala băncilor populare învățărești.

7. În continuarea programului nostru pe teren economic, vom munci mai departe pentru realizarea și a institutului de oditară, care va urma în scurt timp.

Aceasta este activitatea Comitetului Asociației Regionale pe anul 1935—1936.

Față de greutățile de tot felul întâmpinate Comitetul are conștiință, că în limita mijloacelor și a împrejurărilor, și-a făcut datoria!

Rămâne la aprecierea Dv., D-lor Delegați, să judecați și să vă pronunțați asupra acestei activități.

Onorată Adunare Generală,

Cu acest prilej, este în tradiția As. Regionale ca să se înfățișeze aci și activitatea individuală a secțiilor noastre județene, spre a se provoca emularea și elanul de muncă al acestora prin înfătușarea pe scurt a cadrelor muncii lor.

SECȚIA JUD. ALBA și-a ținut adunarea generală la 30 Mai, 1936. S'au discutat: a) Rolul civic al învățătorului, raportor Dl. Pavel, învățătorul Lacram. D-sa susține cu frumoase exemple cadrele în care învățătorul ar putea să-și îndeplinească rolul civic: cadrul social, național și politic. b) Situația materială a școlii și a învățătorului, raportori Șuleu—Cicără. Susțin, că școala primară la noi, are nevoie de un nivel mai ridicat în ce privește întreținerea materială a ei. Statul ar avea datoria imperioasă de a o întreține. Cere o

leafă corespunzătoare pentru învățători în raport cu menirea lui. c) Raporturile dintre asociația noastră și celelalte asociații de funcționari publici, să fie armonie și solidar.

Au încasat din cotizatii 146.477 lei și cheltuit 104.335 lei. Sold în casa: 42.142 lei.

Bugetul pe anul 1936—37 prevede la intrate 247.695 lei. La eșite tot această sumă.

Alegerea comitetului: Preș.: Alexandru Duvlea, Sebeșel; viced-președ.: Teodor Trifa, Alba-Iulia; secretar: Sava David, Alba-Iulia; casier: Ion Dobre.

SECȚIA ARAD. Președintele acestei secții este N. Cristea, fiind ajutat de un comitet activ. Asociația dispune de un cămin bine organizat și deasemenea posedă un organ de publicitate „Școala Vremei”. Comitetul desfășoară o mare activitate pentru promovarea școlii primare și învățământului românesc la granița de vest a țării. Asociația învățătorilor și-a organizat un cor mixt. Asociația și-a ținut adunările generale statutare și activitatea ei în cadrul problemelor de ordin profesional și cultural merită să fie relevată. Județul are bancă populară învățătorescă. Cu ocaziunea adunării generale din acest an s'a desvăluit bustul lui dr. Petru Pipoș, fost distins profesor al școlii normale din Arad.

SECȚIA BIHOR are ca președinte pe Dl. Ion Mangra. Această secție este una dintre secțiile cu cei mai muți membrii. Secția posedă imobilul numit „Casa Învățătorilor”, care este bine organizat și întreținut. Comitetul, ales statutar, dă dovadă de înțelegere și pricepere față de problemele secției. Asociația dezvoltă o activitate culturală și profesională atât în cadrul asociației, cât și pe subsecții.

SECȚIA BRAȘOV n'a prezentat raportul.

SECȚIA CIUC. Președinte Vasile Chebe. Această secție dispune de un organ de publicitate „Școala Noastră”, de un teren propriu pentru clădirea unui cămin în orașul M. Ciuc, care cămin să adăpostească toate instituțiile și avuțiile acestei organizații. Secția dispune de o bibliotecă pedagogică și un cor învățătoresc pe 4 voci. Are o bancă populară. Asociația a organizat serbări culturale în capitala județului și în diferite comune în județ.

SECȚIA CLUJ, a dezvoltat în decursul anului următoarea activitate:

A ținut 2 ședințe. O ședință extraordinară, cu ocazia întocmirii bugetului statului pe anul financiar 1936—37. A doua ședință a fost ținută la 3 Mai 1936.

În aceste ședințe comitetul a fixat dezideratele secției, referitoare la următoarele chestiuni:

1. Situația învățătorilor ne-numiți și învățătorilor începători.
2. Doleanțele învățătorilor în legătură cu bugetului anului 1936—37.
3. Modificarea legii învățământului primar.
4. Organizarea congreselor pedagogice anuale.
5. Casa învățătorilor din București.
6. Inițierea unui atelier pentru confecționarea aparate-
lor necesare predării intuitive a Șt. Naturale.

Pentru încurajarea activității extra-școlare, asociația dă un premiu de 3000 lei pentru cele mai bune coruri.

Secția a încasat din cotizații suma	110.087
Și a cheltuit suma de lei	<u>57.350</u>
Având la 31 Decembrie 1935 un sol'd de lei:	32.737

Față de problemele:

1. Rolul civic al învățătorului; 2. Situația materială a școlii și învățătorului; 3. Raportul dintre asociația noastră și celelalte asociații de funcționarii publici în moțiunile aduse pe cere ca toți învățătorii să facă parte din comitetul șc. Venitele școlii să fie 20 % din venitul comunei și 10 % din a județului.

Toate fondurile să se adune de către comitetul școlar județan, care să distribuie venitele pe școli după trebuințe.

Asociația noastră să fie într'un raport strâns cu celelalte asociații ale funcționarilor publici, ca prin solidaritate să-și apere mai bine interesele.

SECȚIA FAGĂRAȘ n'a prezentat raport.

SECȚIA HUNEDOARA. Președinte Sabin Jula, secretar I. Morjun. Secția este organizată pe subsecții și este condusă cu multă pricepere. Plătește cotizațiile față de As. generală și regională. Secția are o bancă populară și un organ de publicitate „Plaiuri Hunedorene”. Secția are înființat un fond de ajutor.

SECȚIA MARAMUREȘ. Președinte: Iosif Mureșan, secretar: I. Slugera, e în legătură vie cu Asociația generală și cu cea regională. Are bancă învățătorească. Prin mijlocirea cercurilor culturale și prin manifestările lor, dovedesc înaltele sentimente de care sunt îndrumați pe cărările de răspândire culturală în mijlocul poporului.

SECȚIA TG. MUREȘ dela 22 Iunie 1935 până la 20 Iunie 1936 a ținut 4 ședințe.

În ședința dela 2 Septembrie 1935 s'a ales comitetul de redacție a revistei „Progres și Cultură“.

Comitetul a distribuit ajutoare colegilor grav bolnavi.

Președintele asociației, Dl. Ioan Runcu, a participat la consiliul gen. al asociației, ținut în București, în 1 Martie 1936, care după hotărârile aduse în aceia ședință a convocat ședința extraordinară pe ziua de 8 Martie 1936 în Tg. Mureș. În această ședință s'a cerut ca gradațiile și celelalte sporuri să se treacă în bugetul ordinar al statului, ceea ce Ministerul de Finanțe a admis.

Asociația are o casă de adăpost la Sovata, pentru învățătorii bolnavi, pe care a renovat-o în acest an.

În 22 Iunie comitetul a aranjat un festival artistic. Membrii corpului didactic din Tg. Mureș au o bancă comună cu membrii corp. did. secundari și o cooperativă „Progresul“, care dă, din venitul net, asociației pentru ajutorarea învățătorilor 4.000 lei cu condiția de a fi membrii cooperativei. S'a obținut o bursă pentru cel mai sărac fiu de inv. dela „Fondul Gh. Lazăr“.

La congresul extraordinar din 8 Iunie a. e. asociația Tg. Mureș a fost reprezentată de președinte și de alți nouă delegați.

SECȚIA NĂSAUD. Președinte: Ioan Barna, secretar: Victor Șuteu, este condusă de un foarte energic comitet, care împreună cu cei 300 de membrii activează intens pentru ridicarea nivelului cultural al poporului din acel județ. Secția dispunând și de o bancă populară, poate să vie în ajutorul nemeritorilor săi și pe cale materială.

SECȚIA ODORHEIU. Președinte: P. Poștoiu, secretar: Iuliu Mureșan, activează cu folos pentru ajutorarea învățătorilor prin nu de mult înființată bancă învățătorescă. Fondul de ajutoare „Ioachim Nistor, precum și fondul de înmormântare, deși micșorate, aduc reale roade în Asociație.

Adunarea generală a SECȚIEI SĂLAJ, ținută la Zălau, în ziua de 22 Maiu 1936, dovedește progres în activitatea și în noile hotărâri luate de comitet. Asoc. a sprijinit și sprijină operele culturale, atât pe teren material, cât și moral, atunci când ele sunt juste. Secția este în contact continuu cu Asociația gen. punând la cale proiecte pentru îmbunătățirea activității viitoare a Asociației Învățătorilor.

SECȚIA SATU-MARE a învățătorilor ține adunarea generală la 5 Iulie 1936 la Baia-Sprie, cu care ocazie s'a discutat despre casa învățătorilor și modul de încasare a cotizațiilor. La propunerea președintelui s'a înființat un fond pentru „Casa de odihnă“ contribuindu-se cu 10 lei lunar din leafa

învățătorilor, care fond pe viitor se va augmenta cu leafa învățătorului pe o lună împărțită în 12 sate. Tot pentru mărirea acestui fond pe timpul vacanței învățătorii tineri vor forma o tabără de muncă, vor munci fiecare 15 zile, iar bătrânii vor alimenta tabăra. Pentru problemele puse de asociația generală s'a votat următoarele moțiuni: Rolul civic al învățătorului. În contactul cu poporul. Va analiza orice mișcare în favorul Dinastiei Române. Va pune în serviciul neamului tot entuziasmul de care este capabil. Pentru satisfacerea acestui rol se cere pregătire universitară învățătorului. Pentru starea materială a școlii se cere, comunele să contribuie exact cu cele 14% și atribuțiunile comitetului școlar să se treacă asupra dir. școlii.

SECȚIA SIBIU, sub președinția d-lui I. Ciolan, are mândria de a fi unul dintre cele dintâi județe pe terenul activității, fiind foarte bine reprezentat la toate congresele asociației. Banca învățătorilor, cea dintâi de acest gen în Transilvania, are o organizare model, având posibilitatea de a participa în mod ireproșabil.

Comitetul asociației din JUD. SOMEȘ a dezvoltat următoarea activitate în decursul anului 1935—36:

Comitetul a ținut 3 ședințe în cari s'au ocupat cu diferite probleme școlare, profesionale și de interes general.

A înființat Banca populară învățătorescă, în capitala județului.

Comitetul a hotărât ca fiecare învățător să contribuie cu salariul de pe o zi pentru infometajii din Basarabia, adunându-se suma de Lei 38.750. Pe lângă această sumă s'au mai trimis vagoane de cereale și alte bucate, cari au fost adunate în mare parte cu și din contribuția învățătorilor din județ.

Ad. gen. extraordinară a votat o moțiune contra răpirii drepturilor câștigate și amenințate cu alcătuirea noului buget, în urma căreia s'a obținut rezultat îmbucurător.

Comitetul asociației a trimis delegați la congresul gen. din Timișoara, și la congresul regional din Cluj. A rezolvit actele intrate dela Asoc. gen. și cea Regională.

SECȚIA TÂRNAVA MICĂ, având ca președinte pe Dl. Sebian-Cornel, este în ordine cu toate îndatoririle ce i le cere rolul de culturalizare și ajutoare în acest județ. Are și ea o bancă învățătorescă și un cor bine organizat și condus cu multă pricepere.

SECȚIA TÂRNAVA MARE de sub președinția D-lui N. Racoți, are un organ de publicitate bine redactat și o bancă învățătorescă înzestrată cu tot aparatul necesar pentru o bună funcționare.

SECȚIA TREI-SCAUNE n'a trimis raport.

SECȚIA TURDA în adunarea generală ținută la 13 Iunie 1936 arată progresul asoc. învăț. din acest județ.

Secția este condusă de președintele G. Coroiu și un comitet ales de unanimitatea învățătorilor. Are un cămin propriu, o bancă populară și un cor bine organizat.

S'au discutat chestiuni referitoare la salariul învățătorilor începătorilor. Președ. Coroiu propune să se facă o legătură între asoc. învăț. și celelalte asoc. de funcționari publici și se arată modul în care s'ar putea uni cu acestea.

Dl. Popescu (Lunca — Mureș) a conferențiat despre „Rolul civic al învățătorului”.

Dl. Rancea s. rev.: „Situația materială a școlii primare și a învățătorului” și propune:

1. Fondurile pentru susținerea școlilor primare să fie alocate și debitate de stat;

2. Să se introducă impozitul școlar de 5 % asupra impozitelor agricole, pe clădiri, comerciale, etc.;

3. Cu referire la salariul învățătorului se cere minimum de existență de 3000 lei.

Onorată Adunare Generală,

Față de cele ce am avut onoarea a vă expune, Vă rugăm, să binevoiți a lua cunoștință, aprobând acest raport și dând cuvenita descărcare comitetului pentru activitatea desfășurată în anul 1935—1936.

10 August 1936.

IOAN CIOLAN

Președintele Asociației.

IOAN PESCARIU

pentru Secretarul General.

BORDEROU

despre cotizatiile cuvenite Regionalei dela sectiile județene

SECTIA JUDEȚULUI	D E B I T			C R E D I T		Sold debit	Sold credit	Preve- dere buge- tară pe 1936/7
	Sold la 1931 Cotiza- ții vechi	Coti- zații noi	Total Lei	Prin achi- tare	Prin donare cedare			
Alba	—	12.000	12.000	—	—	12.000		6.000
Arad	60.000	12.000	72.000	12.000	60.000	—		6.000
Brașov	24.355	3.500	27.000	—	—	27.855		2.500
Bihor	—	6.600	6 600	—	—	6.600		6.600
Cluj	6.855	7 202	14 057	840	—	13.217		7.202
Ciuc	4.000	4.630	8 630	1.000	—	7 630		2.000
Făgăraș	10.120	4 000	14.120	—	—	14.120		2 000
Hunedoara	68 504	10 000	78.504	10.000	68.504	—		8.000
Maramureș	—	4.000	4.000	4.000	—	—		4.000
Mureș	—	13.770	13.770	13.700	—	—		6.781
Năsăud	—	3.898	3.898	3.893	—	—		3.150
Odorhei	—	2.000	2.000	—	—	2.000		2.000
Sălaj	—	7.200	7.200	7.200	—	—		7 200
Satu-Mare	—	8.700	8.700	8.700	—	—		7.200
Sibiu	20.720	5 600	26.320	5.600	20.720	—		3.000
Someș	—	10.000	10.000	5.000	—	5 000		5 000
Târnava-Mică	—	3.555	3.555	—	—	3.555		3.555
Târnava-Mare	41.075	2.500	43.575	2.500	41 075	—		2.500
Treiscaune	16 865	4.500	21.365	—	—	21.365		3.000
Turda	20.300	5.600	25.900	5.600	20.300	—		3.600
Total :	272.799	131 255	404.049	80.108	210.599	113.342		91.288

Cluj, la 5 August 1936.

Președinte,

I. Ciolan

Casier,

I. Pescariu

Situația casei și bilanța de verificare pe ziua de 31 Iulie 1936

Intrate	Plăți	Conturi	Debit	Credit	Solduri	
					Leu	Leu
74.478		Casa	176.941	101.680	75.261	
		Fond cultural	171.155	1.233.706		1.062.610
18.859		Dep. Banca Inv. Lib. 951	934.888	18.859	916.029	
		Pretensiuni la Re- vista Învățătorul	171.155	171.155		
		Acții B. Inv.	61.750		61.750	
		Fond Excursii		6.119		9.119
428		Dep. Banca Inv. Libet. 912	6.119	428	5.691	
		Fond Muzeul		23.724		23.724
1.630		Dep. Banca Inv. Libel 660	23.724	1.630	22.094	
		Fond orfanat		5.873		5.873
411		Dep. Banca Inv. Libel 816	5.783	411	5.462	
80.108		Cotizații		290.707		290.707
	6.000	Salarii	6.000		6.000	
	16.600	Diurne și transp.	30.446		30.446	
	13.846	Cheltuieli adm.	4.667		4.667	
	4.667	„ Reparații cămîn	47.667		47.667	
	47.667	Ajutor secțiilor	210.599		210.599	
	8.000	„ Învățătorilor	8.000		8.000	
		Inventarul mobil.	4.600		4.600	
		Excedentul 1935/6		46.666		46.666
		Imprumutul de in- zestrare	10.000		10.000	
	4.900	Cheltuieli de plată vechi 1930	4.900		4.900	
		Imprumutul de consolidare	23.500		23.500	
1.027		Dobânzi		1.027		1.027
176.941	101.680	Total	1.901.984	1.901.984	1.436.666	1.436.666

Președinte,
I. Ciolan

Casier,
I. Pescariu

PROFIT ȘI PIERDERE

DEBIT

CREDIT

	Lei		Lei
Salarii	6.000	Cotizații	290.707
Diune și transport . . .	30.446	Disponibil din 1934/35 . .	46.606
Cheltueli administrative .	4.667	Dobânzi	1.027
Reparări cămin	47.667		
Ajutoare secțiilor	210.599		
Ajutoare învățătorilor . .	8.000		
Cheltueli vechi	4.900		
Total	312.279		
Escedent	26.061		
Total	338.340	Total	338.340

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BILANȚ

ACTIVE

PASIVE

	Lei		Lei
Casa	75.261	Fond cultural	1,062.610
Acții	61.750	„ Excursii	6.119
Depuneri, Libel 950 . . .	916.029	„ Muzeleum	23.724
„ „ 912	5.691	„ Orfelinat	5.873
„ „ 660	22.094	Escedent	26.061
„ „ 816	5.462		
Mobilier	4.600		
Imprumutul de inzestrare	10.000		
Imprumutul de consolidare	23.500		
Total	1,124.387	Total	1,124.387

Președinte:
I. CIOLAN.

Casier:
I. PESCARIU.

Raport

despre situația financiară a „Asociației Regionale a Invățătorilor din Ardeal” etc. pe timpul dela 1 August 1935 la 31 Iulie 1936.

ONORATA ADUNARE GENERALĂ,

Prin contul de gestiune al acestui an, ne-am străduit a vă prezenta o situație reală despre fondurile și averea Asociației.

Fondul Cultural era compus și din pretenziuni nerealizabile și cu credite la diferite alte fonduri, ca la Fondul Gh. Lazăr, Casa Invățătorilor și Revista Invățătorul.

În anul trecut am separat averea acestui fond de celelalte amintite mai sus, prin trecerea datoriilor, respective încasarea pretenziunilor prin libele de depunere la Banca Invățătorilor. Ne-au fost mai rămase o pretenziune la revista Invățătorul de lei 171.155. Abonamente neîncasabile, după cari umblând a-le încasa, s'au făcut mai multe spese cu provocări și poșta, decât s'a realizat.

Comitetul Asociației noastre a hotărât scoaterea acestor restanțe din evidență, pentru a se arăta averea reală a fondului, care la 31 Iulie este de Lei 1,062.610.

Celelalte fonduri nu au suferit nici o schimbare.

Prin reparările făcute la Căminul fetelor de învățători, unde s'a cheltuit suma de Lei 47.667, s'a făcut o mare îmbunătățire a celei clădiri, care este pusă în folosul membrilor Asociației și azi valorează între frați 3,000.000 lei și care are un inventar mobilier etc. în valoare de Lei 273.3900.

Asociația în acest an a dat ajutoare învățătorilor și fiilor de învățători săraci în suma de Lei 8.000.

Pentru refacerea și sporirea averii Asociației, propun cumpărarea de titluri de stat, cari ar aduce dobânzi de 9 și 10 % asupra sumelor ce am investit.

Rog, Onorata Adunare Generală, a lua la cunoștință acest raport, a aproba contul de Profit și Pierdere, și Bilanțul ce vă prezentăm așa cum este, dându-mi descărcarea cuvenită și întrucât am făcut stagiul de trei ani, a-mi lua sarcina și a o trece asupra altora.

Casier: I. PESCARIU.

Domnul Președinte,
Onor. Adunare Generală,

Cu bucurie venim astăzi, ca să depănăm înaintea Dvoastre, firul activității noastre, desfășurată în cadrul Eforiei Căminului Fetelor de Învățători din Cluj.

Din acest raport veți lua la cunoștință munca și sporul realizat de Eforie în cursul anului trecut. Bucuria noastră este îndreptățită, credem, deoarece ne-am străduit, pe cât ne-a fost cu putință, ca în împrejurările grele, în cari am fost chemați la conducerea acestei Cămin, să răspundem încrederei ce-ați pus în noi.

Pătrunși fiind până în adâncul sufletului de chemarea grea, ce ne revine în conducerea acestui Cămin de fete, în timpurile grele de criză materială și morală — ce bântue în toată lumea — Comitetul a ținut în cursul anului trecut 13 sedințe, în care a consultat și rezolvit agendele Căminului.

La această grea muncă, Eforia a fost mult ajutată de D-na Paraschiva Sopa, directoarea Căminului, care cu priceperea, tactul și devotamentul pus în serviciul instituției, a fost o bună gospodină și o adevărată mamă pentru fete. Prin alegerea D-sale ca directoare, s'a făcut cea mai bună achiziție în conducerea Căminului.

Pentru a dovedi cele afirmate mai sus, D-na directoareă va citi ulterior raportul cu gestiunea anului expirat. Eforia îl ia la cunoștință, și-l însușește și aduce cele mai calde mulțumiri D-nei directoare, pentru zelul și devotamentul depus în serviciul cauzei noastre.

Eforia își exprimă deasemenca profundă sa mulțumire, On. Comitet Regional, în frunte cu distinsul său președinte, Dl. Ioan Ciolan, pentru înțelegerea ce au avut și pentru concursul moral și material cu care ne-au venit în ajutor.

Donul nostru, și al tuturor, cred, este de a face, ca această casă, să devie un Cămin cât mai confortabil, în care copilele Dvoastră să se simtă cât mai bine.

Și ca încheiere, facem un călduros apel către On. Adunare Generală, compusă din colegi și colege, pedagogi și pedagogice, rugându-i, a ne întinde o mână de ajutor, ca prin educația și sfaturile date ficelor lor, să ne dea și pe mai departe, tot sprijinul, pentruca împreună să desăvârșim munca începută, spre cinstea și gloria corpului învățătoresc.

Cluj, 17 Iulie 1936.

Secretară:

Paraschiva Sopa.

Președintă:

Constanța Bogdan-Duică.

Membrii: Raveca Ziuveliu, A. Ilieșiu, G. Tilinca,
S. Orosfăianu, V. F. Călugăr, Ioan Pescariu.

CAMINUL FETELOR DE ÎNVAȚĂTORI DIN CLUJ.

No. 1, 1936—37.

Doamnă Președintă,

Onor., Eforie,

Cu ziua de 30 Iunie crt. — când s'a încheiat anul școlar 1935—36, s'a încheiat și anul bugetar al acestui Cămin.

Căminul s'a deschis la 1 Oct. 1935. La începutul anului au fost înscrise în Cămin 22 studenți și 3 eleve, în total 25. Au mai venit în cursul anului 3 studenți și o elevă, în total 4 și s'au retras în cursul anului 8, au rămas deci până la finea anului 21 interne. Pe lângă aceste interne, au mai locuit în Cămin încă 6 studenți, variind timpul cât au stat între 15 zile și 4 luni.

Dintre aceste interne, 19 sunt fice de învățători, iar 16 streine.

Internele au avut în Cămin locuință și întreaga întreținere, adică trei mese la zi (în fiecare zi trei feluri amiazi și două feluri seara), apoi luminat, încălzit, baie și spălătul rufelor de pat și de corp.

În ce privește alimentația, deși la sfârșitul lunii Oct. 1935, când am preluat direcția acestui Cămin, n'a fost aprovizionat Căminul cu toate cele necesare pentru iarnă și deși în cursul acestui an s'au urcat prețurile pieții cu 20—30 %, iar taxa lunară ce o plătesc internele este cea mai scăzută față de celelalte căminuri din oraș, totuși alimentația s'a făcut în condițiuni mulțumitoare. Media generală a costului alimentației a fost de Lei 19,62 de zi și persoană. Această medie generală de zi și persoană, s'a putut obține în urma măsurilor luate pentru restrângerea risipei la alimente și în urma reducerii personalului administrativ și de serviciu, întrucât în acest an n'au mai fost angajați nici secretară, nici econoamă și nici portar.

Starea sanitară a internelor a fost foarte bună. Cazuri de boală au fost puține și ușoare și acestea au fost examinate la timp de către Dl Docent Dr. Constantin Stanca, medicul Căminului, care s'a deplasat la Cămin oricând a fost nevoie.

Ordinea și disciplina în Cămin au fost mulțumitoare și abateri dela dispozițiile regulamentare nu s'au înregistrat.

Pentru distracția internelor, au stat în permanență la dispoziție mica bibliotecă a Căminului, cele trei pianе, în deosebi cel din sufragerie, care a fost reparat în acest an; apoi aparatul de radio, cumpărat în anul acesta, și așezat tot în sufrageria Căminului.

Grădina a servit internelor drept loc de recreare și studiu.

Inventarul Căminului s'a îmbogățit în acest an cu câteva obiecte necesare, ca: vase de bucatărie, un aparat de radio, fețe de masă pentru sufragerie, etc. S'a întocmit în anul acesta și un inventar despre averea Căminului, evaluându-se în bani fiecare obiect. Copia acestui inventar este anexată la acest raport. Totalul obiectelor din inventar este în valoare de Lei 273.390.

La cheltueli, la capitolele: combustibil, luminat, apă și medicamente, nu s'au depășit prevederile bugetare, ci dimpotrivă, se observă o economie importantă față de prevederi și față de anul trecut.

În anul școlar trecut s'a cheltuit la capitolul combustibil suma de Lei 47.564 față de anul acesta cu suma de Lei 31.110, deși în anul școlar trecut numărul internelor a fost numai cu 4—5 în plus față de anul acesta.

La capitolul lumină și apă, s'a cheltuit în anul trecut suma de Lei 45.343, față de anul acesta cu suma de Lei 26.368.

În economia făcută la apă intră și reducerea de Lei 2.822, acordată pe acest an de Uzinele de apă și canalizare ale Municipiului Cluj, în urma cererilor înaintate către această uzină.

La medicamente s'a cheltuit în anul trecut suma de Lei 5.465, iar în anul acesta suma de Lei 319.

La capitolul inventar, nu s'au depășit prevederile din anul acesta, însă față de anul trecut se observă o majorare a sumei cheltuite, întrucât s'au cumpărat mai multe lucruri necesare Căminului.

Cu data de 30 Iunie a. c. au fost plătiți la zi toți furnizorii Căminului pe acest an școlar, rămânând din acest an nici o restanță.

La 1 Iulie 1935, Căminul avea o datorie de Lei 114.283 la diverși creditori. Din această datorie s'a achitat în cursul acestui an suma de Lei 73.684, iar în urma cererilor înaintate către unii din acești creditori (medic, primărie și uzina de apă), s'a obținut o reducere de Lei 21.915, rămânând la 30 Iunie 1936 o datorie de Lei 18.000 către medicul Căminului, singura datorie ce mai are de achitat Căminul. S'ar fi putut plăti și această datorie în acest an, dacă nu intervenea convenția între Cămin și medicul Căminului, de a se plăti datoria în trei rate anuale, plătindu-se prima rată în acest an.

Restanța de Lei 684 către Societatea de asigurare „Prima Ardeleană” nu s'a mai plătit, deoarece Căminul nu mai conta ca asigurat la această Societate, neplătindu-se în anul trecut primele de asigurare la timp. În schimb s'a făcut o nouă asigurare la Societatea de asigurări „Dacia-România”, cu suma de Lei 1.044 anual.

Incasări: Taxele de locuință, întreținere și uzaj, au fost

încasate în acest an școlar, în suma de Lei 244.609 la locuință și întreținere, iar suma de Lei 5.060 ca taxă de uzaj, rămânând de încasat o restanță de Lei 860.

Subvenția dela Stat s'a încasat în sumă de Lei 53.625, rămânând să se mai încaseze suma de Lei 14.625 subvenția pe lunile Aprilie, Mai și Iunie crt.

Pe lângă aceste sume s'a mai încasat suma de Lei 12.905 la capitolul diverse, sumă ce reprezintă taxe dela învățătoare din provincie, cari au stat temporal în Cluj și au fost adăpostite în Cămin.

La 1 Iulie 1935, Căminul avea de încasat taxe restante dela foste interne, în suma de Lei 275.162. Din aceste taxe s'au încasat în acest an Lei 94.116.

La 30 Iunie 1936, Căminul dispune de următoarele fonduri:

1. Fondul de rezistență, în valoare de Lei 20.000 depuși la Banca „Ajutorul“, din care în cursul anului școlar 1935—36 s'a ridicat suma de Lei 3.800, rămânând ca depunere suma de Lei 16.200.

2. Fondul orfanal, în valoare de Lei 57.289, din care s'a ridicat în anul școlar 1935—36 suma de Lei 20.826, rămânând ca depunere suma de Lei 32.574. Depunerile acestor fonduri, urmează să se ridice în rate trimestriale, conform legii conversiunii de câte 10 %.

Căminul mai dispune de trei bucăți acții dela „Banca Învățătorilor“ din Cluj, în valoare nominală de Lei 250, deci în total Lei 750.

La încasări se mai adaugă și soldul anului bugetar 1934—1935 în valoare de Lei 1.035.

Totalul încasărilor este de Lei 428.976, iar totalul cheltuelilor de Lei 358.834. Scăzând suma cheltuelilor din a încasărilor, rămâne un sold de Lei 70.142, din care Lei 17.626 fonduri, rămânând Lei 52.516, la cari se mai adaugă soldul de alimente la 30 Iunie 1936 de Lei 2.523 și soldul de combustibil de Lei 930, deci în total Lei 55.969.

Încasările și cheltuelile se pot urmări și din tabloul arătat mai jos.

Ca încheiere, aduc mulțumirile mele cele mai sincere Eforiei acestui Cămin, în frunte cu distinsa ei președintă, D-na Constanța Bogdan-Duică, pentru prețiosul sprijin acordat în cursul acestui an. Membrii acestei Eforii, au alergat neobosiți la toate ședințele lunare ținute la Cămin, precum și oriunde era nevoie să apere interesele Căminului, conduși numai de gândul, de a vedea înflorind această instituție a învățătorilor.

Cluj, 16 Iulie, 1936.

Directoare: PARASCHIVA SOPA.

Gestiunea „Căminului Fetelor de Invățători“ din Cluj, pe anul financiar 1935—1936
(1 Iulie 1935 — 30 Iunie 1936).

Intrate

Taxe de locuință și întreținere	Taxe de uzaj	Subvenție dela Stat	Diverse	Taxe restante	Fondul de rezistență	Fondul orfanat	Sold 1934—35	Total
Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
244.609.—	5.060.—	53.625.—	12.905.—	94.116.—	3.800.—	13.826.—	1.035.—	428.976.—

Esțe

Alimente	Combustibil	Luminat și apă	Inventar	Întreținerea localului	Lefuri onorarii	Dări, asigurări, cheltuieli de birou	Taxe restante	Medicamente	Diverse	Total
Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
168.294	31.110	26.368	7.756	14.489	29.356	6.858	73.684	319	600	358.834

Cluj, la 16 Iulie 1936.

Directoare:
PARASCHIVA SOPA

Intrate . . . 428.976.—
Esțe . . . 358.834.—
Sold 70.142.—

Inventariul

CĂMINUL FETELOR DE ÎNVĂȚĂTORI DIN CLUJ.

— Str. Grigorescu No. 2. —

A N U N Ț

În „Căminul Fetelor de Învățători“ din Cluj, se primesc ca interne în anul școlar 1936—37, eleve de curs secundar și studente.

Internele au în Cămin întreținerea întreagă: locuință, hrană, spălat, luminat, încălzit, baș și medic.

Taxele de întreținere sunt:

a) Pentru fiicele de învățători Lei 1.250 lunar și o taxă de uzaj de Lei 200 anual.

b) Pentru celelalte interne Lei 1.300 lunar și o taxă de uzaj de Lei 400 anual.

Taxa se plătește lunar anticipativ.

Internele vor aduce hainele de pat necesare (afară de saltele).

Cererile pentru primire se vor înainta Direcțiunii Căminului, cel mai târziu până la 1 Sept. 1936.

EFORIA CĂMINULUI.

SITUAȚIA MATERIALĂ A ÎNVĂȚĂTORULUI

Domnilor Colegi,

Nu este congres sau adunare învățătorescă în care să nu se ieie în discuție și situația materială a corpului didactic. Acest lucru nu îndreptățește pe nimeni a crede că învățătorii ar fi o tagmă de nemulțumiți, cărora ori cât le-ai da, tot nemulțumiți rămân. Cauza este cu totul alta și anume: ori de câte ori s'a făcut o încadrare sau armonizare a salariilor funcționarilor publici, felul cum au fost încadrați învățătorii, a fost o adevărată ofenză pe tagma noastră, deoarece nu s'a ținut seamă de poziția socială a învățătorului, încadrându-se învățătorii tineri alături de oamenii de serviciu ai diverselor instituții, iar cei înaintați, cu micii funcționari ai ministerelor. Învățătorii au cerut să se țină seamă cu ocaziunea încadrării lor în scara de salarizare a funcționarilor publici, atât de greutatea muncii ce o depun, cât și de valoarea ei în ridicarea stării morale, culturale și economice a poporului. Urmărea a fost nu numai că nu s'a ținut seamă de cererile

noastre, dar ani de zile nu ni s'a dat nici atâta cât prevede legea de armonizare a salariilor funcționarilor publici, precum nu ni se dau nici azi multe din drepturile materiale prevăzute în legea învățământului primar. Tocmai de aceea acțiunea noastră nu se reduce numai la a cere mai departă salarizare, ci și de a termina guvernele la respectarea legii, pentru a nu mai face pe viitor economiile necesare echilibrării bugetului, pe spinarea învățătorilor. Măhnirea noastră este cu atât mai mare cu cât în acelaș timp când nouă ni se crează nedreptăți, altor categorii de funcționari li se crează privilegiile. Pentru ce această măsură nedreaptă? Ori poate rolul învățătorului în stat este de o mai mică importanță? Sau se crede, că diferența dintre salariul ce-l primește învățătorul și minimumul de existență — căci aceasta o pretind învățătorii — îl completează elanul și dragostea de muncă cu care iese din școala normală tânărul învățător?...

Se pune acuma întrebarea că, ce cer învățătorii?! Două lucruri: respectarea legilor și dreptul la viață prin asigurarea minimumului de existență. Și cari sunt legile a căror respectare le cerem? Întâi de toate este legea, de armonizare a salariilor funcționarilor publici, votată în anul 1927. Deși această lege ne-a creat destule nemulțumiri atât prin chipul cum am fost încadrați, cât și la calcularea gradațiilor, cu toate acestea și la aplicarea ei trebuie să mai suportăm o lovitură, căci din motive bugetare nu ni s'a achitat întreg salariul prevăzut de lege. Au urmat vii proteste din partea învățătorilor. Urmarea a fost că în cursul anilor întru câțva ni s'a satisfăcut cererea. Cu toate acestea și azi, după 9 ani dela aplicarea ei, primim mai puțin decât prevede legea. Deși această diferență azi nu mai este așa de mare, totuși ori de cât de mică ar fi, e dreptul nostru, pe care cu orice ocazie nu încetăm a ni-l pretinde.

În afară de respectarea legii armonizării, mai cerem și respectarea legii învățământului primar, prin nesocotirea căreia de asemenea se face multă nedreptate învățătorilor. Cerem respectarea art. 138, care prevede că plata suplinitorului în caz de boală, sau alte motive prevăzute de art. de mai sus, cade în sarcina statului. Este nu numai nedrept, dar și neuman ca atunci când ești pe patul suferințelor, când ai lipsă nu numai de medic și medicamente, dar și de o alimentație mai substanțiată, să fi obligat și mai mult, să fi obligat contra legii, ca dintr'un salariu de mizerie să-ți plătești și suplinitorul. Să luăm cazul unui învățător tânăr, care primește circa 2300—2400 lei lunar, și care are nenorocul să-și ceară un concediu de boală. Își va putea vedea de sănătate cu cei 6—700 lei ce-i mai rămân după achitarea suplinitorului? Vă asigur că nu!

Cerem respectarea art. 158, care prevede un spor de 50% la salariul primitor tuturor învățătorilor, cari funcționează în zona culturală, fără a fi originali de acolo. Deși legea spune categoric cine este în drept a primi acest spor, cu toate acestea nu se achită decât unora. Este locul să amintim netemeinicia acestui articol de lege, care prin chipul cum a fost redactat și aplicat nu numai că n'a rezolvat problema ce o urmărește, dar a creat chiar nemulțumiri. De aceea ar fi mult mai logic ca în loc de respectarea lui să-i cerem modificarea în sensul ca de acest spor de salar să beneficieze numai acei învățători, cari funcționează în comune, în cari o'ementul autohton și-a pierdut în parte sau în total limba și naționalitatea și unde într'adevăr trebuie depusă o muncă titanică pentru readucerea lor în sânul națiunii române, indiferent dacă învățătorul este născut sau nu în zona culturală. În chipul aceasta s'ar curma nedreptatea de a beneficia de acest spor, învățătorii cari funcționează în ținuturi curat românești, pe când mulți dintre cei din ținuturile secuizate nu beneficiază, de nimic.

Cerem respectarea art. 115 și 116, așa fel ca pe viitor absolvenții, cu examen de capacitate, a școalelor normale să fie numiți cu titlu provizor pe data de 1 Sept. nu suplinitori pe la Crăciun. Să înceteze astfel aranjarea situației învățătorilor cu jumătăți de măsuri. Înțelegem să se numească suplinitori în locurile ocupate de titulari, cari întâmplător s'ar afla în control, concediu, sau ar exercita mandate electivă, însă nicidecât în locuri devenite vacante prin transferarea, pensionare sau deces.

Este locul să ne ocupăm puțin și de problema definitivatului, zic puțin, deoarece această problemă ar trebui desbătută într'un punct aparte din ordinea de zi. Știm că, conform art. 117 din lege, respingerea de 3 ori dela examenul de definitivat, aduce cu sine scoaterea învățătorului din învățământ. Dacă aceasta dispoziție s'a putut introduce în lege, atunci când pregătirea învățătorilor dura 4—5 ani, azi când obții diploma de învățător după 8 ani de școală normală și în urma unui examen de capacitate, menținerea acestui examen în sensul prevăzut de lege este absurd, precum tot absurd este ca după câțiva ani o altă comisie, între membrii căreia adeseori găsești și profesorii dela examenul de capacitate, să te declare neapt pentru slujba de învățător, fără să țină seamă de munca rodnică ce ai desfășurat în școală cât și afară de școală. Această nenorocire te poate ajunge la vârsta de 28—30 ani, când ai pus bază unei familii, care se susține exclusiv din amărătul salar de învățător provizor.

Pentruca învățătorimea să fie ferită pe viitor de acest neajuns și pentru a feri legea de dispoziții contrari judecății

sănătoase, se impune modificarea ei în sensul ca absolvenții cu diplomă de capacitate, până la satisfacerea serviciului militar, să fie numiți cu titlu provizor, iar după aceea să fie definitivăți în post. Ori câte examene i s'ar cere învățătorului acele să nu conteze numai la înaintarea lui în salar, nici decât însă la menținerea sau scoaterea lui din învățământ.

Mai cerem respectarea art. 162 din lege, pentru a se impune comunelor, ca acolo unde directorul n'are locuință în natură, sau să-i închirieze o locuință potrivită, sau să-i pună la dispoziție suma necesară închirierii și să dispară astfel situațiile din unele comune, cari sau nu-i dau nimca, sau îi pun la dispoziție sume bagatele.

Domnilor Colegi! În afară de drepturile înscrise în lege, învățătorii mai revendică și dreptul la viață, prin asigurarea unui salar omenesc, mai ales ori când scumpețea crește dela o zi la alta. Cerem să ni se asigure minimumul de existență, care azi pentru un învățător tânăr este de cel puțin 3000 Lei, iar pentru învățătorul cu gradul cel mai înalt (gr. I cu 5 gradații), cel puțin salarul unui căpitan.

Învățătorii cer ca ajutorul familiar să se acorde după toți copiii, nu numai după 3, cum se acordă în prezent. Acest ajutor să meargă crescând, ținându-se seamă de greutatea familială, nu descrescând, cum se face astăzi.

Învățătorii mai cer gradația militară atât pentru aceia cari au făcut războiul dela 1916—1919 în armata română, cât și pentru aceia, cari întorcându-se de pe frontul puterilor centrale s'au înrolat în gărzile naționale, și prin desarmarea gărzilor austro-ungare au contribuit la ocuparea și organizarea Ardealului și Bucovinei, înainte de intrarea armatei române în aceste ținuturi.

Domnilor Colegi! Am înșirat câteva din mulțea noastră doleanțe, din cari se poate vedea, că în mare parte luptăm pentru a determina pe cei mari la respectarea legilor. Totuși să nu să creadă că lupta noastră va fi ușoară, să nu să creadă că justele noastre revendicări vor fi soluționate așa de ușor prin moțiunile votate în congresele noastre. Pentru soluționarea lor vor trebui duse lupte aprige în cadrul Asociației generale, singura cale prin care ne vom putea elupa drepturile. Dacă vor trebui duse lupte, le vom duce și nu ne vom opri în drumul nostru până când isbânda nu va fi desăvârșită.

Învățătorii s'au mai angajat în lupte eroice pentru eluparea drepturilor lor. Vrednică de amintit este cea din anul 1920, când marii zilei au trebuit să se plece în fața voinței nestrămutate ale învățătorimii. Dacă atunci când învățătorimea era divizată în asociații regionale, luptând pe fronturi și conduceri deosebite, când și salariile difereau dela ținut, am

putut câștiga o bătălie hotărâtoare, cu atât mai vârtos o vom câștiga azi, când avem o conducere centrală, când dispunem de cea mai puternică asociație de funcționari din țară, când avem în fruntea noastră pe vrednicul și desinteresatul coleg, D. V. Ţoni, care în timpul de când conduce Asociația generală, a dat dovadă de mult tact și pricepere. Din isbânzile domniei sale nu voi aminti decât pe cea din timpul guvernului Iorga—Argetoianu, când pentru a se putea echilibra bugetul statului, s'a hotărât trecerea în sarcina comunelor jumătate din salariile învățătorilor și când pentru a feri învățătoria de primejdia ce o pândea, a mobilizat tot ce a fost forță în această țară, și în cele din urmă cauză dăscălimii a fost câștigată.

Un alt mijloc pentru îndreptarea situației materiale a corpului didactic primar este și luptă în parlament, pe care trebuie să o ducă învățătorimii parlamentari. Acest lucru trebuie să-l facă mai ales acum când se lucrează la un nou proiect de armonizare a salariilor funcționarilor publici și când Dumnezeu știe ce soartă ne mai așteaptă.

Învățătorii parlamentari să țină seamă de faptul, că ei au fost impuși pe liste, cu ocaziunea alegerilor generale, de colegii lor, deci ca atare sunt reprezentanții și a învățătorimii în parlament, a căror interese sunt obligați să le susțină cu toată tăria.

Să nu se mai repete cazul de acum câțiva ani, când învățătorii parlamentari, cu excepția câtorva colegi vrednici, nu s'a prezentat la o ședință în care ni se discuta situația materială, pentru a nu-și supăra șefii politici, cari voiau ca proiectul să treacă nemodificat, fapt care a produs o adâncă consternare în rândurile învățătorilor.

Domnilor Colegi! Am arătat 2 din mijloacele de luptă, pe cari le-am crezut mai eficace pentru a îndrepta încâtva situația materială a învățătorimii. Vor mai fi și altele pe cari cu siguranță le veți enumera cu ocaziunea luării în discuție a acestui punct din ordinea de zi.

Acțiunea noastră însă nu trebuie să se mărginească numai de a îndrepta încâtva situația materială a corpului didactic primar, ci de a-i cea o situație materială, care să-i scoată din preocupările lui de totdeauna, grija zilei de mâine, pentru a-i asigura un trai mai fără griji, spre a se putea dedica cu totul școlii.

Ținându-se seamă de criteriile ce se iau de bază ori de câte ori se încearcă o încadrare sau armonizare a salariilor funcționarilor publici, când nu se are în vedere nici greutatea muncii, nici valoarea ei în organizarea de stat, ci aproape numai pregătirea sau diploma ce se cere candidatului pentru

complectarea funcțiunii respective, ușor ne putem da seama încotro trebuie să se îndrepteze acțiunea noastră, pentru a feri cel puțin generațiile cari ne succed de irosirea energiilor lor în luptele pentru îndreptarea situației materiale și a le folosi în lupta pentru ridicarea neamului.

Bazați pe aceste considerațiuni, se impune să cerem o mai înaltă pregătire pentru învățători și anume o pregătire universitară. În chipul acesta s'ar asigura nu numai o mai bună retribuție a muncii învățătorilor, dar învățătorii ar intra în școală ca oameni pe deplin formați, înzestrați cu cunoștințe temeinice, fiind în stare să se adapteze noilor principii pedagogice și pe cari să le poată aplica în folosul copiilor cu rezultate mult mai bine.

Cumcă o mai înaltă pregătire ar aduce cu sine și a mai bună retribuție, o dovedește și situația ce s'a creat licențiatilor universitari aplicați în învățământul primar.

Azi, când celorlalți funcționari din comună, preot și notar, li se cere o pregătire superioară, pregătirea universitară a învățătorilor se impune și din punctul de vedere al prestigiului ce trebuie să ni-l păstrăm atât în comună cât și în societate.

Domnilor, Colegi! În lupta pe care o ducem pentru traducerea în fapt a justelor noastre doleanțe, nu trebuie să uităm că forța noastră stă în unirea prin Asociația generală. De aceea avem datoria ca și pe mai departe să stăm strânși uniți atât în jurul ei, cât și a președintelui, care s'a dovedit de un bun comandant în lupta ce o conduce pentru eluatarea drepturilor noastre. Să-i aducem cele mai vii mulțumiri pentru munca depusă și să-l asigurăm că și pe mai departe vom sta strânși uniți în jurul lui, și că nu vom desarma până când biruința nu va fi desăvârșită.

Târgu-Mureș, 14 Iulie 1936.

VALERIU MARCU, inv.